Nr. 5.

Warszawa

20 stycznia / 1 lutego 1868 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy Świat Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Nietylko pogłoski ale i oświadczenia publiczne, a nawet urzędowe, krzyżują się w dziwny sposob. Francuski minister skarbu Magne, w swém sprawozdaniu złożonem przy projekcie budżetu, w tonie zupełnie pokojowym motywuje potrzebę pożyczki 440 miljonów fr., z których 187/m. na uzbrojenia i fortyfikacje w przeciągu 3-ch lat $18^{68}/_{70}$; 158/m. na ustalenie długu bieżącego, 82/m. na roboty publiczne. Obok tego w senacie przy rosprawach nad prawem wojskowém (już przyjętém) baron Brenier dowodził energicznie, że w obecnym stanie rzeczy prawo to niedość jeszcze sił narodu powołuje; głównie jednak obawę swą opiera na postawie Prus,— co znowu niezgadza się z nowym zwrotem opinji publicznéj i prasy względem stosunków Francji z Prusami. Minister spraw wewnętrznych zapowiedział reformę gwardji narodowéj.

Pomiędzy pogłoskami góruje projekt kongresu europejskiego w Frankfurcie n. M. Dziennik półurzędowy *Patrie* w powszechnie uznawanéj potrzebie utrwalenia pokoju widzi rękojmję powodzenia téj oddawna powziętéj myśli Napoleona—załatwienia trudności przez kongres. Dodajmy, że jeżeli dalszym celem takiego załatwienia jest powrót do stanu normalnego stosunków finansowych i ekonomicznych, prawidłowy rozwój bogactwa narodów, swobodny ruch pracy i kapitału,— to bliższym celem i naglącą potrzebą jest rozbrojenie.

Zanim fakt jaki znaczący stanowczo przemówi, świat finansowy, głuchy na wszelkie oświadczenia i pogłoski, a raczéj ich zbytkiem zobojętniony, trzyma się biernie w najmniéj dla niego właściwéj, nowego rodzaju rutynie—wyczekiwania. Renta francuska nie dochodzi 69, a konsole angielskie $93^1/_2$ %; renta włoska spadła na 43. W ogóle pewne zatrwożenie na giełdach tłumaczy się agitacją nad Dunajem i we Włoszech. Stronnictwo ruchu włoskie przybiera groźną postawę, stąd pogłoski o zamachu stanu. Co do agitacji burbońskiéj w Neapolitańskiém, dzienniki włoskie redukują jéj siłę do bardzo małych rozmiarów, chociaż Franciszek II bawi się w mianowanie ministrów.

Giełda warszawska objawiła pewne polepszenie w kursach: podniosły się listy zastawne (80), listy likwidacyjne (59), obligi skarbowe (72), a obniżyły się kursa wexlowe. W pożyczce premjowéj ruskiéj zaszła zmiana na pozór szczególna: druga serja ($116,^{50}$) przewyższyła pierwszą ($116,^{25}$). Tłumaczy się to losowaniem, dokonaném co do 1-éj serji, a zbliżającém się co do 2-éj; ale wpływ losowania dopiero po raz pierwszy tak silnie się objawił. Bank Polski dotąd nie robi użytku z prawa uruchomienia stopy procentowéj, utrzymując 6%.

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 24—30 stycznia 1868 r.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	Piątek 24 stycz.	Sobota 25	Poniedz. 27	Wtorek 28	Środa 29	Czwar. 30	Stosunek do równi na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500)	4	100	71,75	71,75	.	72	.	72	72
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	101,50	.	.	.	.	.	$134^2/_3$
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z kup	5	45	50,75	.	.	.	.	.	$112^1/_3$
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	26,50	.	.	.	.	.	$88^1/_3$
	5	30	32,75	.	.	.	.	.	$109^1/_6$
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy)	0	100	*56	.	.	.	.	.	*56
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	58,67	58,67	58,67	58,85	59,10	59	59
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0,66^2/_3$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	*71	.	.	.	.	.	*71
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	116,83	116,25	116,50	116,50	116,50	116,25	$116^1/_4$
„ „ z 1866 r.	5	.	115,75	116,83	116,50	116,50	116,75	116,50	$116^1/_2$
Metaliki (300) lutowe	4	100	100	100	100	100	.	.	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	99,67	99,67	99,67	99,67	.	.	$99^2/_3$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	80	80,17	80,33	80,25	.	.	$80^1/_4$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000)	4	100	80	79,83	79,75	79,75	79,92	80	80
„ „ „ ser. 2	4	100	68,59	68,83	68,75	68,75	.	68,50	$68^1/_2$
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0,42^2/_9$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	61,50	62	.	.	71,50	61,50	$102^1/_2$
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	53,83	.	53,50	53,67	53,67	.	$53^2/_3$
„ „ Teresp. (100)	5	100	80	80	80	80	80	80	80
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*78	*78
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	*111,25	.	.	.	.	.	$*87^2/_5$
Obligacje „ „	$4^1/_2$	100	80	.	.	.	.	.	80
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	105,90	105,90	$105,82^1/_2$	$105,82^1/_2$	105,75	105,75	$113^5/_6$
Gdańsk (100) „	.	92,857	.	.	105,60	105,60	.	.	$113^3/_4$
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	.	7,24	7,24	7,24	7,25	115
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	86,40	.	.	.	.	86,40	$114^5/_6$
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	90	.	89,85	90,15	90,15	.	97
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	.	.	.	.	.	.	.
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	5,95	.	.	.	5,95	.	$115^1/_2$
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	3,42	.	.	.	3,42	.	114
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	$1,07^1/_2$	.	$115^7/_9$
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	.	$0,61^1/_2$	.	$97^4/_5$

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	7	2	$2^1/_2$	4	4	$2^1/_2$	$3^1/_2$
giełdowa:	—	8 (9)	$1 (1^1/_2)$	$1^3/_4 (2^1/_4)$	4	$2^3/_4$	$1^3/_4 (2)$	$3^1/_2$

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 21 stycznia	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)	w d. 28 stycznia
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.888.066, 52½	+ 182.049, 48½ — 105.571, 65½	1.964.544, 35½
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi. .	224.382, 05	+ 30.616, 50 — 17.988, 03	237.010, 52
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	111.890, 65	+ 39.144, 84½ — 23.575, .	127.460, 49½
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	2.745, 16	+ 5.120, 77 — 4.787, 44	3.078, 49
2. Zaliczenia na papiery publiczne . . .	916.450, 52	+ 24.454, . — 36.691, .	904.213, 52
3 „ na zast. towarów (a) wełny .	392.820, 14	+ 175, 11 — 7.801, 19	385.194, 06
3 „ na zast. towarów (b) in. tow.	222.974, 74½	+ 2.672, 38 — 652, 38	224.994, 74½
4. „ „ kosztowności	754.522, 15½	+ 11.452, 84½ — 6.456, 17½	759.518, 82½
5. Otwarte kredyta	5.424.856, 66	+ 354.338, 40 — 481.604, 95½	5.297.590, 10½
6. Kasa: Monety srebrne	2.657.175, 51½	+ 7.374, 30½	2.664.549, 82
6. Kasa: „ złote	33.484, 32½	—	33.484, 32
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	294.900, .	+ 41.700, .	336.600, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	330.428, .	+ 408.469, .	738.897, .
Łącznie (6)	3.315.987, 84	+ 457.543, 30½	3.773.531, 14½

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— Enquête sur les principes et les faits généraux qui régissent la circulation monétaire et fiduciaire—6 vol. in folio. Imprimerie impériale.

Pod tym tytułem wychodzi w Paryżu obszerne sprawozdanie komisji ustanowionéj dekretem 9 stycznia 1865 r. pod przewodnictwem ministra stanu Rouher'a do zbadania kwestji bankowéj i obiegu pieniężnego. Wyszło już 5 tomów (w r. 1867), a ostatni 6-ty ma wyjść w początku r. b. Podajemy treść każdego tomu, według wiadomości zamieszczonéj w grudniowym zeszycie „*Journal des économistes.*"

Tom 1, stronic 845, zawiera (również jak i dwa następne) *ustne* deklaracje, w liczbie 35, w których wyłożyli swe opinje:

André, Durand, Fould (Ad.), Lehideux, Rothschild i syn, Tenré—*bankierowie*; Denière, Larsonnier i Gouin — *członkowie Izby handlowéj paryskiéj*; Péreire (Emil) i Saint-Paul—*deputowani*; Boissaie, Pinard, d'Audiffret, Donon — *reprezentanci zakładów kredytowych*; Aubry, Carabin, Dreyfus, Carlhian, Gagnet, Hayem, Louvé, Planche, Séguier, Roy, La Ferrière—*delegowani przemysłu i handlu*; Bonnet, Cernuschi, Horn, Vitu—*ekonomiści*; Bagehot—dyrektor *Economist'*y angielskiego.

W poparciu swych deklaracij złożyli dokumenta: *St.-Paul:* Wykazy porównawcze rezultatów banku francuskiego w latach 1854—56; *Péreire*: Wykazy przedstawiające: 1⁰ pożyczki wszystkich państw zawarte w latach 1861—1865; 2⁰ wzrost długu publicznego francuskiego od r. 1852 do 1865; 3⁰ wysokość akcij i obligacij dróg żelaznych francuskich w d. 1 stycznia 1852 i 1865 r.; 4⁰ obligacje kredytu gruntowego francuskiego, ziemskie i gminne; 5⁰ pożyczki obce negocjowane we Francji w okresie 1852 do 1864: 6⁰ wartości spółek bezimiennych, krajowych i zagranicznych, dopuszczone na giełdzie w latach 1852 do 1865; 7⁰ przywóz i wywóz jedwabiu, bawełny i wełny w latach 1861 — 1865; i 8⁰ podpisy Kredytu Ruchomego na pożyczki rządu francuskiego.

Oprócz tego w 1-m tomie zamieszczono 42 kwestje postawione komisji do zbadania.

Tom 2, str. 895. Deklaracje (26), w których wyłożyli swe opinje:

Rouland, Adouillé, Doyen, Pillet-Will, Mallet i Waru—*prezes i członkowie banku francuskiego;* Fortamps—*dyr. banku belg.;* Beaumont—*senator;* Damiron, Garnier-Pagès—*deput.;* Gareau, Königswarter M., L. de Lavergne — *b. deput.;* Bischoffsheim, Dethomas, Gouin, Königswarter A., Sourdis—*bankierowie;* Blount, Cahen, Delahante—*deleg. zakł. kred.;* Cohen, Dacuing, d'Esterno, Wołowski—*ekonomiści;* Fabreguettes, Picard—*negocjanci:*

Dokumenta złożyli:

Blount: Wykaz znaczniejszych banków londyńskich;

Fortamps: Zmiany stopy skupowéj (eskonty) banków: Narodowego belgijskiego, francuskiego, angielskiego i amsterdamskiego w okresie 1853—1865.

Wolowski: 1^0 bilanse banku angielskiego od r. 1793 do 1865;—2^0 ceny złota w Anglji w latach 1790—1819;—3^0 przesilenia banku ang. 1836, 1837, 1839, 1847, 1857 i kłopoty $186^3/_4$ r.; — 4^0 specjalny handel Francji monetą 1850—1864; — 5^0 złoto i srebro użyte w tymże czasie na wyroby we Francji;— 6^0 moneta złota wybita w okresie $18^{50}/_{65}$; — 7^0 bilanse banków szkockich, irlandzkich i prywatnych angielskich w d. 11 listopada 1865 r.;—8^0 operacje banków obiegowych (emisijnych);—9^0 obieg banku narodowego belgijskiego w latach; $186^3/_5$;—10^0 bilety b. angielskiego rozmaitéj wysokości w obiegu 1860—1865; — 11^0 bilety tegoż banku corocznie wycofane i zniszczone 1841—1865; — 12^0 średnia długość czasu (liczba dni) pozostawania w obiegu biletów rozmaitéj wysokości w r. 1831 i od 1844—1864;— 13^0 statystyka banku holenderskiego $186^3/_5$;—14^0 banki szwajcarskie w różnych epokach okresu 1834—1864;— 15^0 bank hamburski 1815—1864;—16^0 czynności banku północno-niemieckiego w Hamburgu 1857—1864;—17^0 czynności banku połączonego w Hamburgu w tymże okresie;—18^0 banki narodowe amerykańskie $186^4/_5$;— 19^0 emisja 300 m. dolarów przez skarb Unji dostarczonych;—20^0 zmiany cen złota w Stanach Zjedn. 1865;— 21^0 banki N.-Jorku, Filadelfji i Bostonu; — 22^0 porównanie stopy skupu banków francuskiego i angielskiego 1861—1865;—23^0 średnia wysokość funduszu metalicznego b. franc. 1800—1864; — 24^0 stopa skupu miesiącami w Paryżu, Londynie i N.-Yorku 1831—1860;— 25^0 bank francuski: średnia roczna wysokość portfelu, obiegu i skupu od roku VIII (1800) do 1865;—26^0 stan banków amerykańskich 1 stycznia 1863 r.

Tom 3, str. 483. Zamieszczone tu 16 deklaracij złożyli: Rouland, Andouillé, Doyen, Waru, Aubry, Coq, Courcelle-Seneuil, Devinck, Dumon, Passy, Frémy, Leviez, Soubeyran, Gouin, Thiers, Péreire (Isaac).

D o k u m e n t a z ł o ż y l i:

Péreire:— 1^0 przywóz i wywóz złota i srebra w r. 1865 z podziałem na kraje;—2^0 handel francusko-angielski 1848—1864;—3^0 handel zewnętrzny Francji 1827—1865; —4^0 stan banku fr. i jego filij $186^4{}_5$; — 5^0 średnie roczne cyfry operacij banku 1848—1865.

Soubeyran: Porównanie miesięczne stopy skupu banków fran. i ang. 1831—1864.

Waru: Wykaz porównawczy portfelu i funduszu metalicznego banku francuskiego 1853—1864.

Tom 4, str. 1003, zawiera dyskusje (80) Izb handlowych francuskich i zagranicznych (angielskich, austrjackich, belgijskich, holenderskich i szwajcarskich), oraz Rad przemysłowych. Co do Izby handlowéj paryskiéj, relacja znajduje się w 1-m tomie

Tom 5, str. 813, zawiera memorjały złożone *na piśmie* (44) których przegląd następuje.

F r a n c j a: Autorowie memorjałów: Germiny, Legentil, Louvet, Juglar, L. Say, Pelouze, Sieber, Boutarel, Ehrmann, Furet, Archdéacon, Bartholomy, Coullet, Delebecque, i stowarzyszenie wywozowe paryskie.

D o k u m e n t a załączyli:

Boutarel: Wykaz porównawczy obecnego systemu banku fr. ze statutem 16 stycznia 1808 r.

Juglar: Kilka wykazów, z których ważniejsze: przesilenia perjodyczne we Francji i Anglji; kursa wexlowe pomiędzy Paryżem a Londynem 1790—1864; ruch złota i srebra 1845—1864; przywóz i wywóz złota i mennictwo w różnych epokach; stosunek funduszu metalicznego do obiegu powierczego we Francji, Anglji i Stanach Zjedn. w różnych epokach okresu 1811—1864; ceny urzędowe rozmaitych przedmiotów we Francji 1855—1865.

Pelouze: Wykaz kompletny monet wybitych we Francji od 1795 do 1865 r.

O b c e k r a j e. — *Anglja.* Autorowie memorjałów: Hankey, Harisson, Gairdner, Masson, Newmarch, J. S. Mill, Patterson. — Harisson dołączył wykaz banków szkockich.

Belgja: Boucquéau, Jamar, Kreglinger, Laveleye: Périn.

Austrja: Brentano, Hock, Schöler, Stein, Wertheimstein, Wodianer

Szwajcarja: Burkhardt-Bischoff, Cherbuliez, dwaj braci a Oswald, Rüttimann.

Hanower: Helferich.

Holandje: Roschussen, Hinsberg, Mees.

Prusy: Tellkampf.

Wirtemberg: Schöffle.

W ogóle komisja miała do rospatrzenia deklaracij ustnych i pisanych 201, oprocz dyskusij Izb handlowych.

Tom 6 obejmować będzie ogólny pogląd na przedmiot i decyzje komisji.

— **Dochody pośrednie (revenus indirects) skarbu francuskiego za r. 1867, porównawczo z r. 1866.**

	1867	1866
	franków	
Opłaty wpisowe i hipotecz.	394.750000	346.350000
Stempel	83.446000	82.318000
Cło przywozowe	69 850000	66.608000
Cło wywozowe	186000	306000
Opłaty nawigacijne	439000	4.396000
Rozmaite celne dochody	1.567000	1.497000
Opłaty konsum. od soli cło	22.673000	22.801000
Opłaty konsum. od soli akcyza	10.462000	10.473000
Opłata od trunków	229.944000	240.405000
Rozmaite opłaty	32.500000	34.776000
Dochód z tytoniu	247.658000	242.022000
„ ze sprzedaży prochu	12.732000	12.612000
Poczta od listów	78.495000	74.446000
Poczta — pieniędzy	1.475000	1.340000
Poczta — posyłek	989000	939000
Poczta — korespond. zagr.	2.178000	2.701000
Rozmaite wpływy	67000	56000
Opłata od cukru kolon. z kol. fr.	36.892000	37.645000
Opłata od cukru zagranicznego	14.056000	18.626000
Opłata od cukru krajowego	56.881000	53.974000
=	1 252.240000	1.254.291000

w r. 1867 mniéj 2.051000

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.